

Carles Riba fou un intel·lectual d'influència en tota la literatura catalana posterior. La seua obra és encara admirada pels escriptors, crítics i lectors d'avui i, amb els diferents enfocaments que el temps ha introduït, segueix sent plenament vàlida. Ara, amb motiu de l'aniversari de la seua mort, torna a la primera plana de l'actualitat

Carles Riba o el rigor

Reedicions, estudis i publicacions en el 25é aniversari de la mort del poeta

«**S**únió! T'evocaré de lluny amb un crit d'alegria», feia el primer vers d'un dels textos que els opositors a càtedres i agregadurries de «valencià» en els instituts de batxillerat s'han trobat com a exercici aquests dies passats. I no tots van saber identificar la segona de les *Elegies de Bierville*, publicades l'any 1942 amb peu d'impremta —fals— de Buenos Aires per Carles Riba, un autor que va morir, precisament, el dia 12 d'agost d'ara ha fet 25 anys.

Amb motiu de l'efemèrides, buscant la coincidència o, senzillament, perquè l'obra de Riba, com la dels clàssics, es revalorava constantment, han aparegut al mercat editorial diverses publicacions, reedicions, estudis, articles i números monogràfics de revistes especialitzades. Poeta, traductor i crític són tres aspectes de la personalitat intel·lectual de Riba que no tenen sentit si no s'interrelacionen. L'hellenisme,

com a àmbit de preocupació i investigació cultural, i el rigor, un rigor amb motivacions morals, pel que fa a l'ofici d'escriptor, són algunes altres de les característiques d'aquest autor fonamental dins la literatura catalana del segle XX.

L'obra poètica de Carles Riba no és massa extensa, però té una densitat formal i lírica tan gran que ha arribat a enfiar algú. Tres llibres són, però, unànimement destacats, i resu-

meixen els aspectes més aconseguits del seu plantejament poètic: *Les Estances*, *Elegies de Bierville* i *Esbós de tres oratoris*. Cadascun representa, d'alguna manera, una etapa en la seua evolució. Si *Les Estances*, amb el primer llibre (1913-1919) i el segon (1920-1930), són l'ordre i l'assimilació de diverses influències, posats al servei de la pròpia experiència vital, *Elegies de Berville* sorgeix de la intensitat emotiva de l'exili i *Esbós de tres*

oratoris, en l'etapa final de la seua vida, planteja íntimes preocupacions espirituals i religioses.

En l'ambient creat pel Noucentisme, a la recerca d'un acostament a la cultura europea i en el precís instant de fixació de la llengua amb Pompeu Fabra, Riba tractà de definir rigorosament la professió de l'escriptor. El seu extens treball crític partia d'un criteri clar: fer, amb l'assaig sobre literatura, autèntica creació literària. Mètode que li va donar uns resultats tan importants en alguns casos com per a convertir els seus treballs en veritables peces mestres. Altres vegades, en canvi, resulta discutible la seua aproximació, massa conspícua, a obres i a autors no massa brillants.

Entre les iniciatives editorials sorgides amb la commemoració del seu traspàs, hi ha la reedició de les «Obres Completes», a càrrec d'Edicions 62, començada, precisament, pel volum que recull tota la seua producció poètica. Fa poc, Editorial Empúries publicà els seus treballs crítics dedicats a la poesia, i ara acaba de llançar una edició del seu *Del joc i del foc* (1946), llibre de *tankes* i composicions menors. Aquesta mateixa editorial té en projecte la publicació de *Carnet de notes*, mentre, d'una altra banda, la revista *L'Avenç* ha dedicat un monogràfic recent a la figura del poeta. Es tracta només d'alguns exemples d'iniciatives que proposen un reencontre amb Riba, amb aquell intel·lectual català que ha deixat la petja inesborrable d'una obra suggestiva i l'herència d'una saníssima obsessió pel rigor en la cultura i l'exigència en la pràctica literària.